

Täysistunto

Torstai 7.10.2021 klo 15.59—19.15

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 139/2021 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan näiden aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Ministeri Haatainen, olkaa hyvä.

Keskustelu

18.33 Työministeri Tuula Haatainen (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annettua lakia ja useita siihen liittyviä lakeja, joilla markkinavalvontaa säädellään Suomessa. Esitys on poikkihallinnollinen ja osa laajaa markkinavalvontasääntelyuudistusta EU:ssa. Yhteensä 70:n eri EU-tuotesäädöksen markkinavalvontaa koskeva sääntely on nyt yhdenmukaistettu uudella EU-markkinavalvonta-asetuksella, joka edellyttää nyt meillä muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön.

Markkinavalvonta-asetuksen soveltamisala on hyvin laaja, ja muutostarpeet kohdistuvat siten laajasti eri tuotesektoreille ja hallinnonaloille. Tämän asetuksen soveltaminen alkoi täysimääräisesti kesällä 16.7.2021 lukien, ja täytäntöönpanoa tehdään nyt vaiheittain. Työ- ja elinkeinoministeriö koordinoi tätä täytäntöönpanoa.

Lakimuutoksilla päivitetään tietyillä tuotesektoreilla kansalliset markkinavalvonnan rakenteet vastaamaan nyt EU:n uutta markkinavalvonta-asetusta, ja lakeihin tehtäisiin välttämättömät muutokset, jotka aiheutuvat markkinavalvonta-asetuksesta, antamalla kansallista täydentävää sääntelyä soveltamisen tueksi. Asetuksen täytäntöönpano edellyttää, että kansallisessa lainsäädännössä säädetään muun muassa markkinavalvontaviranomaisten toimivaltuuksista sekä talouden toimijoihin kohdistuvista seuraamuksista.

Esityksen tavoitteena on yhdenmukaistaa markkinavalvonnan sääntelyä Suomessa hyödyntämällä horisontaalista markkinavalvontalakia. Sääntelyn yhdenmukaistamisen voidaan arvioida olevan lähtökohtaisesti hyödyllistä kaikkien toimijoiden kannalta.

Markkinavalvontalain soveltamisala laajenisi kattamaan jatkossa myös seuraavien tuoteryhmien valvontaa: huviveneet, radiolaitteet, laivavarusteet, energiaan liittyvät tuotteet, sähkö- ja elektroniikkalaitteet, joissa on vaarallisia aineita, kemikaalit, kosmeettiset valmisteet sekä tupakkalaissa tarkoitetut tuotteet. Markkinavalvontalain soveltamisalan laajentuessa uusille tuotesektoreille se vastaa paremmin myös Euroopan unionin markkina-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 111/2021 vp

valvontasääntelyn rakennetta ja mahdollistaa tulevaisuudessa joustavamman tavan reagoida mahdollisiin säädösmuutoksiin.

Samalla kun markkinaevalvontalain soveltamisalaan ehdotetaan lisättävän kahdeksan tuotelakia, ehdotetaan myös kumottavaksi päällekkäinen markkinaevalvontaa koskeva sääntely sektorilaeista. Lisäksi ehdotetaan markkinaevalvonta-asetuksen täytäntöönpanon kannalta tarvittavia muutoksia niihin lakeihin, jotka kuuluvat jo nykyisin markkinaevalvontalain soveltamisalaan.

Markkinaevalvontalaki laajenisi jatkossa koskemaan useita markkinaevalvontaviranomaisia. Markkinaevalvontaviranomaisista tätä lakia soveltaisivat jatkossa Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, Liikenne- ja viestintävirasto, Säteilyturvakeskus, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus sekä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja kunnat.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan uutta seuraamussääntelyä vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta sähkö- ja elektroniikkalaitteista annettuun lakiin sekä ehdotetaan lisättävän tiettyihin tuotelakeihin seuraamussäännökset markkinaevalvonta-asetuksessa säädettyjen talouden toimijan velvollisuuksien rikkomisesta.

Esityksellä ei arvioida olevan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Esityksessä markkinaevalvonnan peruseriaatteet, lähtökohdat ja toimintatavat eivät muuttuisi, mutta markkinaevalvontaviranomaisten toimivaltuudet olisivat jatkossa yhdenmukaiset tämän lain soveltamisalaan kuuluvilla tuotesektoreilla.

Verkkokaupan markkinaevalvonta tehostuisi uusien valvontakeinojen myötä. Markkinaevalvontalain soveltamisalaan lisättävillä sektoreilla olisi jonkin verran vaikutuksia sopeutumisesta uuteen sääntelymalliin.

Nyt ehdotetut lakimuutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan tänä syksynä, 2021. Tämä olisi nyt tärkeä tavoite, jotta varmistetaan markkinaevalvonta-asetuksen oikea-aikaista täytäntöönpanoa.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan.